

Vietteten.

Fyrationde årgången.

Tredje häftet.

September 1881.

Stockholm,

tryckt hos W. S. Normans Boktryckeri-aktiebolag,

1881.

Samtliga detta häfte innehåller fem ark kommer det nästa åttio-

Åhre broder! Guds friid är det bästa under allt larm och all osrid, som råder i verlden. Har jag friid med Gud, då kan jag fritt låta det storma utomkring, så mycket det will. Den som under den högste beskrift sitter och under den allsmäktiges strugga blifver, han sätter till Herren: Mitt hopp och min borg, min Gud, som jag hoppas uppå (Ps. 91). Den som hafwa Gud har, samverkar allting till godo (Rom. 8). Må vi bara vara stilla, alltmere stilla. Hatar man os, så må vi bedja för dem, som hatar os, samt leunna bomen åt Gud. Han är den bäste domaren, ty han är rättfärdig; och han skall väl engång taga de fina ut mennisks vrångas dom.

Nu till dina frågor igen. Du frågar, huru man skall förstå i Mos. 6: 6, der det heter: Då ångrade herren, att han hade gjort mennisken på jorden, och beskyrde sig i sitt hjerta. Jag vet ingen därtre förklaring än den, som du under denna vers kan läsa i Melins bibelverk. Han sätter nemlig: "Detta är det starkaste uttrycket för betecknandet af menniskeans förändrade ställning till Guds välbefog; men i Gud hjälf sätter ingen förändring, ty misshaget till det onda hör till hans väsende". Denna förklaring är, såsom du ser, i många afseenden märkvärdig. Om misshaget till det onda hör till Guds väsende, så är lätt att förstå, hvarför bibeln aldrig talar om Guds blidlande. Guds väsende kan icke förändras; så länge Gud är Gud och det onda är till, så måste han hata det onda. Men mennisken kan frälsas från det onda. Men mer om denna sak skall du finna i detta häfte.

Mitt svar skada i den kristliga predikan uppkommit deraf, att man sammanblandat "Röttet" och "den gamla mennisken", såsom wore det en och samma sak, det är alldeles värt. Till förvirring gör skada. Af denna sammanblandning har följt, att när den ena har sett, att den gamla mennisken i Kristen framställs såsom något af en kristen aflagt, så har han sagt: "Alltjä har en kristen intet fört mer". När då den andra har så väl i bibeln som erfarenheten sett, att förtet ännu är qvar hos en kristen, så har han sagt: "Alltjä har en kristen ännu den gamla mennisken qvar". Deraf har alltjä följt mycken srid och oreda. Förden man gifvet allt på den bestämda frånan, som Kristen gör mellan "Röttet" och "den gamla mennisken", skall man aldrig komma till någon reda i frågan om en kristens syndsribet. Röttet är nog qvar hos en kristen, såsom Paulus säger: Röttet har begärelse mot anden och anden mot röttet (Gal. 5: 17). Men med den gamla mennisken menas mennisken, sådan hon är, när hon lefver och wandrar efter förtet, och det är något aflagt hos en kristen. Han wandrar icke vidare och kan icke wandra efter förtet. Rör dersör Paulus i Gal. 5: 16 förmanar de kristna: Wandren i anden, så fullborden I icke förtets begärelse, så angifver han, att ännu förtets begärelse förelomma hos dem, men att de genom att wandra i anden skola undgå att fullborda dem — mår! han säger icke: Lämna utan fullborda dem. Och kom ihåg det: helsammast är alltid att ensfaldigt blifwa vid hwad Guds ord säger. Sanningen varar alltid längst; sanningen är alltid det bästa evangeliet. Men derom hafwa vi förut väntat. Herren vill giftra os ju mer och mer nad att öfverwinna förtet samt wandra i anden. Må vi tro honom derom! Ju mer ensfaldigt vi tro, desto mer skola vi få se hans herrlighet — ja icke allenaft se utan oc på os sjelfwa erföra bensamma.

Att historien om den barmhärtige samariten i Luk. 10: 25—37 ofta blifvit misbruksad och ännu misbruksas, beri har du visserligen rätt. Hwad deg egentliga innehåll är, det kan man se af sammanhanget. En laglös, som wille göra sig sjelf rättfärdig, kom engång till Jesu och frågade, hwad han skulle göra för att få ewigt liv. Då hänvisade Herren honom till lagens bud om kärleken till Gud och till nästan. Därpå frågade den laglösle: Hwem är då min nästa? Och till svar på denna fråga berättade Herren historien om den barmhärtige samariten. Judarne räknade endast judar såsom sin nästa. Att räkna en samarit såsom sin nästa, det var ju en förfärlig tanke för en jude. Samariterna woro i judarnes ögon de uölaste mennislor, så att de icke wille hafwa någon handel med dem (Joh. 4). Förden juden erkände en samarit för sin nästa, kunde han erkänna hwem annan som helbist fdr att vara det. Med sin berättelse om den barmhärtige samariten ville Herren alltsjä twinga denna laglösle att erkänna, att en samarit var en jude "nästa". Det måste han oc erkänna. Summan af Herrens svar var dersör detta: Alla — ända till och med samariten — skall du betrakta såsom din nästa. Men dersör är oc åt os den lärdomen gifven, att vi hafwa att anse alla t. o. m. våra värsta fiender såsom vår nästa samt göra dem godt. Såsom och Herrens sluttillämpning lydde: Gå du och gör sammaledes.

Att Herren Jesu alltsjä icke med den barmhärtige samariten welat framställa sig sjelf, det synes tydligt. Dock må vi icke deraf låta os förledas att anse det oerättigadt att vid utläggningen af denna text framställa Kristus, såsom den der i första rummet bewisar en sådan der oförtjent kärlek mot fiender. Sådant är icke allenaft egnadt att trösta och upprätta de elända, som dro i andlig eller lelamlig nöd, utan oc att upplifsta de troende till en liknande kärlek till fiender. I en sådan användning ligger alltsjä icke "misbruks" af denna text; utan deri ligger misbruks, att i föredrag och predikningar textens egentliga syfte ofta alldeles förbigås, så att hufvudsaken i utläggningen blir ju icke det, som icke står i texten. O huru många texter wara icke på det sättet misbruks! Dock är det mitt

hastwa flora förändringar sett, om och ännu mycket behöfvet ske. Ju mer skrifttrogen pres-
dikan warde, ju mer enskildigt hon framhåller och tillämpar just det, som teckten innehåller,
desto mer gagn shall hon göra. Sanningen är alltid det bästa evangeliet.

dilan varbet, ju mer enskilda jag är, desto mera gagn shall hon göra. Sanningen är alltid det bästa evangeliet. Såran om alltings återställelse och allas slutliga salighet kan jag för min del inte finna vara bekräftad med bibeln. Då frälsaren i texten om domedagen säger, att de trogna skola gå in i evigt liv och de ogrundligen bort till evig pina eller förbannelse (Matth. 25: 46), så är det omedelbart för mig att tro, att han med ordet "evig" menar något annat, när han säger "evig" pina, än när han säger "evigt" liv. Men med "evigt" liv menar han nog ett liv, "som hör till en vis tidsålder och sedan upphör", utan han menar ett liv, som aldrig upphör. I denna betydelse begagnas samma ord ofta i nya Test. I samma betydelse talas om "evig" frälsning (Ebr. 5: 9), evig förloftning (Ebr. 9: 12), evigt ur märke talas om "evig" frälsning (2 Tim. 2: 10) o. s. v. Jag har mycket sunderat på denna (Ebr. 9: 15), evig herrlighet (2 Tim. 2: 10) o. s. v. Jag är vis, att Gud icke skall fal, men har icke kunnat komma till något annat resultat. Jag är vis, att Gud icke skall försumma något, som han kan göra för en mennisks frälsning, men jag tror, att mennisken genom fortfattande förbryrdelse mot hans nödeträbete kan komma till den punkt, då ingen finnesändring mer är möjlig (Ebr. 6: 8). Och då är all frälsningsmöjlighet ut. Detta ligger intet föreländande af Guds vändliga lärrel. Men dervom mer en annan gång.

finnesändring mer är möjlig (v. 1). Men derom mer en annan gång.
Ligger intet förnekande af Guds vändliga förel. Men derom mer en annan gång.
Du har förundrat dig öfver ett utryd, som jag någonstades brukat, att protestant-
ligen med Kristus undantränt Gud, såsom påsveddet med jungfru Maria undantränt
men med Kristus undantränt Gud, som påsveddet med jungfru Maria undantränt
Kristus. Det synes dig besynnerligt, om man med Kristus kan undantränta
säre broder, nog är det besynnerligt, men nog sler det. När Herren säger: Jag och
dren dro ett; den mig ser, han ser Fadren; Sonen kan intet göra af sig själf, utom det han
ser Fadren göra; den som tror på mig, han tror icke på mig utan på Fadren o. s. v., då
borde det visserligen icke kunna förelomma, att man med Kristus undantränta
Men hvad som icke borde ske, det sler dock. Nåstan hela den protestantiska teologien gör
Kristus till en stårm, en föld, ett skydd för syndare emot Fadren, och det är att med Kristus
undantränta Fadren. I enlighet dertmed framställer den dock friden med Gud såsom
bestående deri, att syndaren, gömd bakom Kristus, lämner sig trögg gentemot Gud. Jag
tror, att du icke shall behöfva läng stund af lugn besinning för att själf finna, att detta
intet annat är, än att med Kristus undanskympna och undantränta Fadren. Men att du
frågar, om man kan "gifwa Kristus för sitt rum" eller "gifwa honom för sitt dra", det
beror på ett stort missförstånd. Att sälunda med Kristus undanskympna eller undantränta
Fadren, det är icke att göra Sonen lättre eller gifwa honom lättre rum eller lättre dra, han
honom tillkommer, utan det är tvertom att beröhma honom den storhet, det rum och den
som Fadren har gisvit honom. Ty hans storhet, hans rum och dra är icke att följa
sig i vägen mellan syndaren och Gud, för att gömma syndaren undan Gud samt undan-
sig i vägen mellan syndaren och Kristus, utan tvertom att föra syndaren tillbaka till Fadren. Detför-
skympna Gud för syndaren, utan tvertom att föra syndaren tillbaka till Kristus gentemot Gud
bestäfves dock i bibeln den rätta tron på Kristus icke såsom en tra på Kristus gentemot Gud
eller till försvar och skydd emot Gud, utan såsom en tra på Gud genom Kristus (1 Petr.
1: 20). Såsom dock Kristus säger: Den som tror på mig, han tror icke på mig utan på
Fadren, som har hänt mig (Joh. 12: 44). Men att många stödja tillbaka vid talet om
att med Kristus undantränta Fadren, beröfwer shall du icke förundra dig, ty de öro rädda
om Sonens dra — och det är det goda hos dem — men de förtäla ännu icke, att Sonens
dra sammansäller med Fadrens, och det är deras fel. Dock går det dock så småningom.
Det har äfven i denna del på de sednare åren sittet mer, än många wilja medgisva. Du
föll icke nu få höra många kristna med glädje sjunga: "Guds heliga wrede i blodet är
föllt, och nu, nu förbarmar han sig". Äfven de, som nu sitter emot sig och tro sig hjälpta
på samma ståndpunkt som förr, skulle i allmänhet lämna det motbjudande att sjunga fö-
ljd. De skulle lämna, att en sådan sång wore Gud, den himmelske Fadren, oövrigt, och att den
icke heller skulle bringa Sonen den dra, som Fadren gisvit honom. Ja, broder, mycket har
sittet och mycket föllt ännu ske. Värom och bara hafwa tålamod. Det kan icke gå allt på en
gång. Sanningen är icke en surdeg, hvilken så småningom tränger sig igenom.
Jag vill
säga mig sifra dig en endel, kort och praktisk predikoregel. Nuval! Jag will

Du beder mig gifwa dig en enkel, kort och praktisk predikoregel. Nuvid! Jag will gifwa dig den, så godt jag förstår, i två delar. Förstas delen: Bered dig på den predikan med den omjörg, flit och gudsfruktan, som wantede du att omedelbart efter predikan slut warde fallad till rökenstap inför Gud för huru du predikat. Andra delen: Predika det sörbet så enskaldigt, som hade dina åhörske aldrig förrit hört evangelium; och predika det så allvarligt, som hörde de det nu för sista gången. — Denna regel duger åtminstone till pröfning.

Gud med os! Ved stiftigt for din

Pietisten

Kostar för år 1 krona 25 öre, postbefordringsavgiften dera inberäknad. Prenumerantsamlare, som ställa tio prenúmeranter, erhålla två friexemplar, de som ställa femton, erhålla tre o. s. v. — Wilja versör två eller flera hundra Pietisten alldeles gratis, så behövs de blott förena sig och ställa hem prenúmeranter hvor samt insända prenumerationsavgiften till Pietistens Expedition, Stockholm. Penningarna böra insändas antingen genom rekommenderadt bref eller postanvisning.

Från Pietistens Expedition

Kommer, om Gud vill, till instundande jul att utgivwas en Julkalender af B. Waldeström med bidrag af A. Bestow, E. J. Elman, O. Funcke m. fl.

Kalendern, hvars namn blir

Ansarius,

Kommer att kostा häftad 1 kr. 25 öre. Wårt bemödande ställ gå ut på att göra texten omweglände och innehållsrikt. Trycket ställs utföras med omsorg och papperet blifwa godt. Bland fotografier, som stola förelomma i kalendern, må nämnas pastor O. Funckes.

För bestämmande af upplagans storlek, torde requisitioner insändas så snart som möjligt.

Hvarst 6:e exemplar lemmas gratis, men frakten betalas af reqwiranten.

Ryss utkomna skrifter af B. Waldeström:

De rätta och de orätta egodelarne (aftryck ur Pietisten). Pris: 15 öre.

Hvad tron är (aftryck ur Pietisten). Pris: 20 öre.

"Smärtornas man". Esaias 53:dje kapitel efter grundtexten öfversatt och utlagt af B. Waldeström. Första häftet. Pris: 75 öre.

Skrifter af E. J. Elman:

Wår fullkomlige salighetshöfding. 20 öre.

Den starke och den starkare. 10 öre.

Den helige Andes werksamhet. 10 öre.

Synden mot Änden. 10 öre.

Från Pietistens Expedition har utgivwits:

"Waldas skrifter af goda författare".

Om det lilla barnet Jesus. Hem predikningar öfwer Ef. 9: 1—7 hållna år 1532 af Dr: r Martin Luther. Pris: 50 öre.

Missionen i Tyskland. En berättelse från åttonde århundradet af B. Krause, hvilken lämpar sig synnerligen väl till läsning för ungdom. Pris: 50 öre.

Lämpliga personer, hvilla wilja anställa prenúmeranter å Pietisten och försälja våra skrifter, antagas till kommissionärer, om de skriftligen anmäla sig hos

Pietistens Expedition, Stockholm.